

آیین نامه استفاده از کتابخانه دیجیتال دانشگاه

علوم پزشکی ایران

مقدمه

سهولت دسترسی به منابع و مقرون به صرفه بودن آن، امکان تبادل اطلاعات و منابع موجود با دیگر سازمان‌ها، بکارگیری مکانیزم‌هایی جهت حفظ، گسترش و توسعه، توجه به مسئله مالکیت معنوی^۱، از مهمترین ملاحظات در کتابخانه الکترونیکی می‌باشند. کتابخانه الکترونیکی^۲ محیطی است که به محققین و پژوهشگران این امکان را می‌دهد که بدون صرف وقت و هزینه به منابع الکترونیکی و پایگاه‌های اطلاعاتی دسترسی پیدا نموده و اطلاعات موردنیاز را کسب نمایند.

۱- افراد مجاز به استفاده از کتابخانه‌های الکترونیکی

۱-۱ استفاده از امکانات کتابخانه در درجه اول به اعضاء هیأت علمی، دانشجویان و کارکنان دانشگاه با ارائه کارت معتبر امکان پذیر می‌باشند.

تبصره ۱: اعضاء هیأت علمی سایر دانشگاه‌ها و کارمندان غیر رسمی دانشگاه علوم پزشکی ایران، با ارائه معرفی‌نامه از دانشگاه محل خدمت خود می‌توانند با رعایت این آیین نامه از کتابخانه استفاده کنند. این قبیل کاربران متعهد می‌گردند تا در تحقیقات خود اقدام به ذکر نام دانشگاه علوم پزشکی ایران به عنوان یکی از فرانس‌های تحقیقات خود علاوه بر مرجع استفاده شده، نمایند.

¹The U.S. Constitution provides the federal government the authority to protect an author's original work. Article 1, Section 8, Clause 8 of the U.S. Constitution

²The Impact of Copyright Upon Digital Libraries Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2004

تبصره ۲: برای استفاده موردی از کتابخانه الکترونیک، نیازی به پرداخت حق عضویت یا انعقاد قرارداد نیست و ارائه معرفی نامه رسمی یا کارت شناسایی معتبر تنها برای یک نوبت امکان پذیر خواهد بود. بدیهی است در این صورت استفاده از منابع الکترونیک صرفاً در محل کتابخانه و در ساعات تعیین شده امکان پذیر می باشد.

تبصره ۳: با توجه به اینکه حقوق معنوی پدید آورنده محدود به زمان و مکان نیست و غیر قابل انتقال است^۳ لذا استفاده کنندگان از منابع دیجیتال مکلف به رعایت حقوق معنوی پدید آورندگان آثار می باشند در غیر این صورت برابر ماده ۳ رفتار می گردد.

۱-۲ سوء استفاده از کارت دانشجویی، معرفی نامه ها و کارت شناسایی دانشگاه جهت استفاده از کتابخانه الکترونیک، موجب محروم شدن فرد یا افراد متخلف از کلیه خدمات کتابخانه ای اعم از الکترونیک و غیر الکترونیک دانشگاه به مدت یک سال خواهد شد و چنانچه استفاده غیر مجاز از کتابخانه ها منجر به وارد آمدن خساراتی هم باشد، برابر ماده ۳ این آیین نامه رفتار خواهد شد.

تبصره ۱: کلیه هزینه های استفاده از کتابخانه دیجیتال جهت هر کاربر به صورت جداگانه دریافت می گردد.

تبصره ۲: در استفاده از پایان نامه های تحصیلی نیز رعایت حق مولف (copyright) الزامی است. چگونگی استفاده از پایان نامه ها و گرفتن کپی در آیین نامه استفاده از پایان نامه ها آمده است.

۲- روش دسترسی به کتابخانه دیجیتال

۱-۱ دسترسی به بخش الکترونیک کتابخانه دانشگاه از طریق درگاه تعیین شده از سوی کتابخانه مرکزی مقدور می باشد. هر گونه استفاده غیر مجاز از نام کاربری و کلمه عبور به هر نحوی خارج از ضوابط تعیین شده از سوی دانشگاه، عملی غیر قانونی تلقی شده و فرد برابر ماده ۳ مکلف به جبران خسارات حاصله خواهد بود.

۲-۲ منبع دیجیتال به صورت امانت به فرد متقاضی تحویل می گردد، فرد موظف است با ارائه کارت شناسایی معتبر خود به کتابخانه مراجعه کند و اقدام به مطالعه منابع دیجیتال نماید. در زمان استفاده از منابع دیجیتال (اعم از فایل صوتی، تصویری، کتب، نشریات و ...) رعایت قواعد امانت داری و نیز قوانین ناظر بر حق مولف

^۳ ماده ۳ قانون حمایت حقوق مولفان و مصنفان و هنرمندان ۱۳۴۸

برای استفاده کننده الزامی است و هرگونه عکس برداری اعم از تهیه تصویر با موبایل، ساعت هوشمند، انگشتر هوشمند و سایر وسایل الکترونیکی منجر به نقض تعهد گردیده و با فرد خاطی برابر ضوابط دانشگاه در سوءاستفاده از منابع رسمی و دولتی دانشگاه برخورد خواهد شد.

۳- جبران خسارت

۳-۱ چنانچه کاربران دانشگاه اقدام به استفاده غیرمجاز نمایند^۴، فرد یا افراد متخلف، برابر قوانین حمایت از حقوق مولفان و مصنفان موظف به پرداخت کلیه خسارات حاصله به دانشگاه می‌باشند. همچنین مراتب به مدیریت کتابخانه جهت اخذ تصمیم مقتضی (تذکر شفاهی، درج در پرونده، گزارش به کمیته انضباطی) گزارش گردیده و کتابخانه تا زمان تعیین تکلیف، از ارائه هرگونه خدمات به استفاده کننده معذور می‌باشد.

۳-۲ چنانچه در اثر سوءاستفاده از منابع دیجیتالی یا جعل^۵ آن و یا عدم رعایت قوانین حق مولف و کپی رایت^۶ خسارتی به فرد یا افرادی (داخل یا خارج از دانشگاه) وارد آید، فرد متخلف شخصا متعهد و مسئول جبران خسارات حاصله برابر قانون حقوق مولفان و مصنفان ۱۳۴۸ خواهد بود^۷ و دانشگاه در این مورد هیچ‌گونه مسئولیتی نخواهد داشت. علاوه بر آن دانشگاه می‌تواند جهت جبران خسارت مادی و معنوی وارد شده خود با مراجعه به مراجع رسمی دادگستری برابر ماده ۳۱ قانون حق مولفان و مصنفات ۱۳۴۸ علیه فرد یا افراد سوءاستفاده کننده اقدام نماید.

۴- مفاد این آئین نامه، حسب مورد برای کلیه استفاده کنندگان از کتابخانه اعم از اعضای هیات علمی، کارکنان، دانشجویان و افراد غیر وابسته به دانشگاه لازم الاجرا است. تبصره ۱: هرگونه تغییر در متن این آئین نامه منوط به پیشنهاد شورای رؤسای کتابخانه‌ها و تصویب شورای پژوهشی دانشگاه می‌باشد.

^۴ این مسئولیت اضافه بر مواردی است که در قانون مجازات اسلامی برای افراد مورد شناسایی قرار گرفته است برابر ماده ۵۲۷ این قانون هر کس مدارک اشتغال به تحصیل دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی داخل یا خارج از کشور یا ارزشنامه‌های تحصیلات خارجی را جعل کند یا با علم به جعلی بودن آن را مورد استفاده قرار دهد علاوه بر جبران خسارت، به حبس از یک تا سه سال محکوم خواهد شد.

^۵ ساختن نوشته یا سند یا ساختن مهر یا امضای اشخاص رسمی یا غیر رسمی خراشیدن یا تراشیدن یا قلم بردن یا الحاق یا محو یا اثبات یا سیاه کردن یا تقدیم یا تاخیر تاریخ سند نسبت به تاریخ حقیقی یا الصاق نوشته‌ای به نوشته دیگر یا بکار بردن مهر دیگری بدون اجازه صاحب آن و نظایر اینها به قصد استفاده از منابع دیجیتالی در دانشگاه علوم پزشکی ایران کاربر را مسئول اعمال خویش ساخته و دانشگاه میتواند برابر مقررات آموزشی با دانشجو رفتار نماید.

^۶ The Digital Millennium Copyright Act Section 512(c)

^۷ ماده ۲۳ قانون حقوق مولفان و مصنفات ۱۳۴۸